

een naam,
bekent: zon-

uitdruk-
(25), dochter
Sam. 2: 12),
stuk (Pa-
alleen voor,
ing zeggen:

ing met een
le lezera de
en persoon
eval: de be-
aardigheid.
als getuige
lelijke, ge-
dat de Sta-
ar hier de
ld.

te taal kun-
et, dat lei-
in de ver-
ter Belia's
el noemen:
chte vrouw.
num 1: 11
is een uit-
een Belia's
die slechten
het beken
roomen des

oid, slecht-
u voor de
nietswaar-
heid? De
Wat de pro-
bladeren in
laderen —
en alle af-
ze van den
en spring-
kken uit te
n, die geen
een kracht,
God.

Jer. 2: 11:
hoevel die
k zijn eere
Merkt ge
nam Belia
eremia had
veranderd
speling in
ggen: Baal
heid (zie

het woord
ving, werd
liden, die
ven zijn,
en naam
ok aan in

het niet
ing heeft
geloovige
hier niet
chien heeft
is echter
elt, in eik
erbrugbare
God, in
in onze
mogelijk
ander juk
de wazen,
en onge-
nen zouit
zijn also-
is, en die
en Beia
mer naast

es, wat wij
ver Belia
Christus
de namen,
eigenlijke
a profeten
geschreven

Gij zult
acht Maar
rizen ons
e van Je-
voor Hem
chting be-
amen om

stemming
zullen wij
Maar al e-
erde „op
licht en
an is het
het wezen,
daar kan
ers is het:

Een film.

en kort in
bond wor-
N.

Christus,
niet goed-
Aarts-

bisschop van Utrecht, met dit „schitterende“ werk zijn
grootste ingenomenheid betuigt.

Dat de film den toeschouwer boeit, zelfs zijn geheele
wezen in beslag neemt, dat dit werk gemaakt is met
grootte vereering voor het onderwerp, dat Christus
wordt uitgebeeld als een man van verrijnd fysieke
evenredigheid, strenge lijnen en delfte waardigheid;
dat deze religieuze kunst kan bijdragen om de groote
Christusfiguur nader tot de menschen te brengen; we
kunnen het niet weergeven. Maar wat ons tegen de
borst stuit is, dat de Persoon van onzen gezegenden
Heiland hier wordt neergehaald en gebracht in de
sfeer van het gewone-menschelijke.

Een toneelspeeler speelt den Christus.
Een meisje, een kleine toneelspeeler, speelt de rol van een blind meisje, dat door den Hei-
land wordt ziende gemaakt.

Lazarus wordt uit de dooden opgewekt en heel de via
dolorosa gaat in trilbeelden aan het oog voorbij.

Laat ons Gereformeerde volk zich van dit film-werk
ver houden.

„Censuur met de klomp“.

Verschillende bladen schrijven over het protest
dat de kerkeraad der chr. gerof. gemeente te Am-
sterdam-West publiceerde aan het adres van de
Koningin inzake haar tegenwoordigheid op een
Zondag bij de olympische spelen enzovoort. Uit
de vele artikelen knip ik onderstaand gedeelte uit
wat de heer v. K. schrijft in „Geref. Kb. Amsterdam-
Zuid“:

Over de sympathie op zichzelf, door H. M. voor de
Spelen aan den dag gelegd, afgedacht dus van de aan-
wezigheid op den Zondag, wordt wel in de eerste plaats
leedwezen betuigt. Wij weten niet hoever H. M.'s sym-
pathieën werkelijk gingen, maar hebben van een ge-
accenteerde uiting niets kunnen bemerken. „ondub-
belzinnige“ sympathie openbaart zich sterker. En had
H. M. dan — zoo vragen we — de Spelen geheel moe-
ten negeren? Dat is een onmogelijke eisch, die vol-
strekt niet voortvloeit uit ons antirevolutionair begin-
sel. Wij mogen niet verlangen, dat de dragster der
Kroon een dergelijk internationaal evenement late
voorbijgaan zonder er notitie van te nemen. Zelfs al
zou H. M. persoonlijk over het karakter der Spelen
precies zoo gedacht hebben als onze 7 verbonden Ker-
ken blijkens haar publiek getuigenis, dan nog zou Zij
met een goed-geweten zich hebben kunnen kwijten van
hetgeen in dezen tot de plichten der Kroon behoort en
een eisch van internationale hoffelijkheid is. Zich op
zulke Spelen vertoonen als hooge Landsvrouwe is nog
niet hetzelfde als er zich in vermelden en blind zijn voor
de daaraan verbonden zedelijke gevaren. Als het pro-
test bedoelt de tegenwoordigheid als zodanig van
H. M. te wraken — en dien indruk krijgt men — dan
gaat dat te ver, en dan verzwakt de Kerkeraad ook nog
van deze zijde zelf zijn optreden.

En dan, wat doet nu zulk een protest van een paar
regelen, dat men naar H. M.'s kabinet stuurt, dan haar
nog eens wil doen toekomen via het departement en
middelerwijl in de openbaarheid werpt!

Er kan zeker voor de Kerk des Heeren noodzaak ko-
men in het openbaar te getuigen tegen een bijzonder
ernstige ontheiliging van den sabbath door de Over-
heid. Het is dan een aanklacht wegens overtreding
van Gods heilig gebod, een roep, waarin de eigen con-
scientie zich vrijmaakt, een opwekking van allen, die
van gelijk gevoelen zijn, om in den weg der wetige ver-
tegenwoordiging bij de Overheid verandering van
houding te bewerken. Maar een zedelijke, de conscientie
der betrokken Overheidspersonen aangrappende
kracht gaat er niet van uit. Van openbare berispingen
kan men dat haast niet verwachten. Wie overtuigen,
het gemoed bewegen wil, zoekt andere wegen. Vooral
de Kerk heeft hier met onzichtigheid te werk te gaan
en dient in het oog te houden, dat zij aan andere rege-
len gebonden is dan eene politieke organisatie.

Boven het artikel stond: „Censuur met de
klomp“.

Over „bevinding“ en „bevindelijk preeken“.

De J. v. d. Sluis, die herhaaldelijk instructieve
artikelen geeft, niet zonder duidelijke argumentatie,
over ethischen en oud-gereformeerden, die zich te
zamen bevinden op het pad van het subjectivisme,
ook al verwerpen zij elkaar wederzijds met een
subjectief bedoeld, maar in DIT geval ook objec-
tief te handhaven: „ik ken u niet“, — de v. d.
Sluis, herzeg ik, schrijft in „Goudsche Kb.“ over
„bevinding“. Het artikel volge hier:

Eenige maanden geleden ging een predikant over
van de Chr. Geref. Kerk naar de Oud-Gereformeerden,
omdat hij van bevindelijke waarheid hield. Moest hij
daarom heengaan? Wij gelooven, dat zoowel in de
Chr. Geref. kerk als in de Gereformeerde kerken even-
goed als onder de Oud-Gereformeerden bevindelijke
waarheid in trek is, omdat zonder bevinde-
lijke kennis van de waarheid niemand
behouden wordt. Maar bevindelijke waarheid
en bevindelijke waarheid zijn twee. Onder de Oud-
Gereformeerden bestaat eene gansch andere opvatting
van de bevindelijke waarheid dan bij ons. Bij hen staat
de bevinding voorop, daarna komt de waarheid. Bij
ons staat de waarheid voorop, maar de bevinding op
de tweede plaats. Bij ons is de bevinding de vrucht van
de waarheid, maar bij hen zijn er woordvoerders, vol-
gens wie de waarheid de vrucht, de formuleering van
de bevinding is. Ten bewijze daarvan het volgende. In
het nummer van Vrijdag 30 April 1926 van het Pre-
dikantenblad ten dienste der Reform. Gemeenten
(Oud-Gereformeerden) schreef de eind-redacteur,
die later leeraar aan de Theol. school te Rotterdam werd
en daarom in die kringen een man van gezag is, in een
artikel „Bevinding“: „Bevinding zooals die in onze drie
formulieren van eenheid omschreven staat. Een leer-
stellige verklaring van de bevinding der heiligen“. De
drie Formulieren van eenheid, de Catechismus, de
Nederlandsche geloofsbelijdenis en de leerregels van
Dordrecht zijn dus volgens den schrijver eene leerstel-

lige verklaring van de bevinding der heiligen. Dat is
ethisch, want volgens de ethische richting is de leer-
stellige waarheid de formuleering van het geestelijk
leven, de bevinding. Naar gereformeerde opvatting is
het gansch anders. Volgens gereformeerde beginsel is
de leerstellige waarheid de formuleering, de „verkla-
ring“ van de gedachten der Schrift. De eindredacteur
van het Predikantenblad der Oud-Gereformeerden
beweert echter in zijne eenzijdige verheffing van de
bevinding, dat de belijdenisschriften eene leerstellige
verklaring van de bevinding zijn. Ook hier blijkt weer,
dat de uitersten elkander raken. De Oud-Gereformeer-
den staan ver van de Ethischen af wat de Schrift-
kritiek betreft, want daarvan willen zij niets weten.
Maar wat de waardeering van de bevinding, de geeste-
lijke ervaring, staan zij naast elkander. De Oud-Gereformeerden en de Ethischen verleggen beiden
het zwaartepunt uit de Schrift, de waarheid, in de
geestelijke ervaring, de bevinding. De Oud-Gereformeerden kunnen uit het voorbeeld der Ethischen zien,
waartoe dit leidt. Wanneer het zwaartepunt uit de
Schrift in de bevinding wordt verlegd, dan bestaat er
gevaar dat men de Heilige Schrift uitlegt naar de gees-
telijke ervaring, den inhoud der Schrift beperkt tot de
bevinding, die zij bevat en het overige van minder
waarde acht en straks bereidwillig aan de kritiek
overgeeft.

Wij hebben met onze Gereformeerde vaders eene
andere opvatting van bevindelijke waarheid dan de
Oud-Gereformeerden. De waarheid gaat bij ons voorop
en de bevinding komt op de tweede plaats.

Wij verschillen ook van velen, misschien ook wel
onder de Oud-Gereformeerden, in opvatting van de be-
vinding. Er zijn er, die de bevinding beperken tot het
gemoed. En bevinding is voor hen alleen genieting des
harten. Wij stemmen volkomen toe dat de genieting
des harten ook tot de bevinding behoort, maar niet al-
leen. Een christen heeft niet slechts een hart, maar
ook een verstand en een wil. En nu heeft de bevinding
betrekking op alle drie. Als een christen de een of an-
dere waarheid helderder wordt, dan ervaart hij dat.
Als een christen zich vergelijkt met de wet Gods en
zich schaaft vanwege zijne zonden, dan ervaart hij
dat ook. Bevinding is dus ruimer dan „gemoedelijk“. En
toch zijn er velen voor wie de bevinding in genieting
opgaat. Men zegt: Ik ben gesticht, als de openbare
godsdiensstoefening, vooral de prediking een aangena-
men indruk op het gemoed heeft gemaakt, als men iets
genoten heeft. En het is deze soort van „stichting“
waarom het veelal uitsluitend te doen is. Men zal er
minder aan denken zich ook dan gesticht, opgebouwd
te achten, als men een „beschamenden zegen“ ontvan-
gen heeft.

Als nu de bevinding betrekking heeft op verstand en
wil en gemoed, dan moet de prediking zich richten tot
alle drie, dan wordt de gemeente gesticht in den die-
peren Bijbelschen zin van opgebouwd, versterkt, ver-
rijkt, gehelligd, in één woord, nader gebracht bij het
heerlijk ideaal, de volkomenheid. De ware stichting
zal dan ook daaraan kenbaar zijn, dat zij stemt en
leidt tot verheerlijking Gods in aanbidding, lof en
dank, terwijl wederkerig de verheerlijking Gods ware
stichting als vrucht afwerpt, zoodat er tusschen beide
een wisselwerking is.

Wij verschillen ook van de Oud-Gereformeerden in
de opvatting van bevindelijk preeken. De Ethischen
verleggen het zwaartepunt uit de Schrift in de geeste-
lijke ervaring. En de Ethische prediker vertolkt met
gebruikmaking van Schriftwoorden dus wat er in zijn
geloofsbewustzijn leeft. Zijn ervaring is een voorbeeld
van heiligen er in het geloofsleven der gemeente aan-
wezig is. De Oud-Gereformeerden verleggen evenals
de Ethischen het zwaartepunt uit de Schrift in de be-
vinding en hunne predikers loopen dus gevaar hun
eigen ervaring te verkondigen.

Maar dat mag niet. Een predikant is een dienaar,
een gezant van Christus. En daarom moet hij de last,
de boodschap, het Woord van zijn Zender brengen aan
de gemeente. Behoort de geestelijke ervaring, de be-
vinding dan niet tot die boodschap? Zeer zeker, maar
dan de geestelijke ervaring der Schrift, gelijk die te
vinden is in de Psalmen en in de leidingen Gods met
de aartsverders en andere vromen. In dien zin moet
ook in den tegenwoordigen tijd de prediking bevinde-
lijk te zijn.

Geen antwoord van het ALGEMEEN WEEKBLAD.

Na zeer veel weken wachters constateer ik, dat
het „Algemeen Weekblad voor Christendom en Cul-
tuur“ met geen letter geantwoord heeft op wat
ik hier schreef over het wonderlijke verhaal van
bedankende abonné's voor „De Reformatie“. Het
eenige, wat het blad nog doet, is nu op soortgelijke
hoewel niet zoo menschelijk-gevaarlijke manier „cor-
respondenties“ openen over „kerkhodes“. Er blijft
dus niets anders over, dan te verklaren, dat de
eenige aannemelijke verklaring van het geval is:
dat de redactie pure verzinsels gaf, die, toen ze
geschreven werden, in Gods oog, en toen ze ge-
handhaafd werden, zelfs in menschenaal den naam
„leugen“ verdienen.

Voorbarig protest??

Dr K. Dijk heeft, blijkens „De Standaard“, een
woord gesproken, zooals de kerk er meer moest
spreken. Godachtig aan het feit, dat men in de
kerk „onder druk“ staat, althans moet staan,
en dat het anders geen kerk is, heeft hij geprotes-
teerd tegen wat de Heer E. L. Smelik (dit is de
terminologie van het weekblad „Woord en Geest“,
waarvan Zijn Weleerwaarde medewerker is) heeft
gezegd over afgod Bijbel, dewelke, benevens andere,
in de Geref. Kerken vereerd wordt.

Natuurlijk kwam men van die zijde zich dadelijk
weer beklagen over misverstand. De Heer Hasper
zei: een „voorbarig“ protest; men heeft nog niet
's Heeren Smeliks woorden in authentieke text
kunnen lezen.

Mag ik erop wijzen, dat gezegde recensent van

afgodendienaars zelf in „De Rotterdammer“ van
Zaterdag 11. verklaard heeft, dat het verslag, waar-
uit ook Dr K. Dijk kan hebben geput, op deze
punten „voortreffelijk“ was? Al zou dus de editio-
castigata wat anders vertoonen, dan door Dr Dijk
is aangehaald, feit is, dat Dr Dijk terecht zich
op een door den spreker geapprobeerd verslag heeft
gebaseerd, gelijk ieder, die deze dwaasheden las
in de krant en ze zag aanvaard door den geachten
spreker.

K. S.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Heider: T. L. Kruis te Ruinerwold en F. Tollenaar te Pernis.
Kampen: H. Hummel te Zutphen en T. L. Kruis te Ru-
nerwold.

Beroepen te:

Amum: J. H. Kroeze te Reitsum.
Arnhem: Dr K. Dijk te *Gravenhage-West.
Pijnacker-Nootdorp: J. B. Vanhaalen te Hoek.
Sappemeer: W. J. Smid te Dwingeloo.
Sassenheim: P. N. Kruyswijk te Vlissingen.
Scheveningen: E. J. Wientjes te Oudshoorn.
Ten Post: H. A. Piersma te Sleen.

Aangenomen naar:

Herwijnen: W. H. Bouwman te Capelle a. d. IJssel.

Bedankt voor:

Gameren: W. H. Bouwman te Capelle a. d. IJssel.
Nieuweroord: J. S. Schaafsma te Gasselternijveen.
Westbroek: J. C. Houtzagers te Renswoude.

Intrede te:

Eindhoven: K. Sietsma. Tekst: Ex. 19:17.
Leiderdorp: J. J. Dijk. Tekst: Ps. 132:13-18.

De H. A. Wiersinga.

De H. A. Wiersinga, laatste predikant bij de Geref.
Kerk te Medan, heeft aan de „Stand“ mede, dat hij, daar
1 December a.s. zijn verloftijd om is, nu gaarne een even-
tueel beroep van een der Geref. Kerken in ons land in over-
weging zal nemen. De Wiersinga is door omstandigheden ver-
hindert naar Indië terug te keeren. Zijn adres is: Baarnsche-
weg 60, Den Dolder (U).

De J. Bakker.

Naar wij vernemen heeft De J. Bakker, na de opheffing der
Oud-Geref. Kerk van Gronau in West-Friesland, zich metter-
woon te Soestdijk gevestigd. Zijn adres is: Waldeck Pyrmont-
laan 6a. Gaarne is hij bereid de Gereformeerde Kerken in
Nederland in de prediking des Woords te dienen.

De A. Dekkers.

Naar wij vernemen, zal De A. Dekkers, em-predikant van
de Geref. Kerk te Gerkeloo-Stroubos, die zich voor
enige jaren te Vriesenveen heeft gevestigd en de Geref.
Kerk aldaar, voor zoover zijn krachten dit toelieten, blinde,
binnenkort Vriesenveen verlaten en zich metterwoon te Drie-
bergen vestigen.

De J. L. Jaspers.

De J. L. Jaspers, em-predikant van de Geref. Kerk te Lun-
teren, die de laatste jaren nog optrad als voorzanger der
Geref. Kerk te Santpoort, zal, naar de „N. Fr. Gr. Ct.“
meldt, om gezondheidsredenen thans ook dit ambt neerleggen.

Candidaten tot den H. Dienst.

Cand. U. Elgersma te Lichtaard, beroepen predikant bij
de Geref. Kerk van Haamstede, is door de Classis Zierikzee
peremptoir geëxamineerd en met algemeene stemmen toe-
gelaten tot den dienst des Woords en der Sacramenten.

Cand. R. J. van der Weerd te Kampen, beroepen predi-
kant bij de Geref. Kerk van Lemmen, is door de Classis
Woerden peremptoir geëxamineerd en toegelaten tot den dienst
des Woords en der Sacramenten.

Cand. A. van der Weg te Dordrecht, beroepen predikant
te Ootoland, is door de Classis Gorinchem der Geref. Kerken
peremptoir geëxamineerd en met algemeene stemmen toe-
gelaten tot den dienst des Woords en der Sacramenten.

Cand. C. P. Boedt te Voorburg, beroepen predikant bij
de Geref. Kerk van Molenaarsgraaf Brunnijk, is door de
Classis Dordrecht na peremptoir examen toegelaten tot den
dienst des Woords en der Sacramenten.

Candidaat J. Esté, beroepen predikant bij de Geref. Kerk
van Beekbergen, is door de Classis Apeldoorn peremptoir
geëxamineerd en met algemeene stemmen toegelaten tot den
dienst des Woords en der Sacramenten.

De heer J. O. Mulder, theol. cand. te Dasselmonde, zal
na 30 September a.s. gaarne een eventueel beroep bij de
Geref. Kerken in overweging nemen.

De heer E. N. van Lou, theol. candidaat te Zwager-
veen, zal gaarne na 30 Sept. een eventueel beroep uit een
der Geref. Kerken in overweging nemen. Adres: Geref. Pas-
torie, Zwagerveen. (Fr.)

Emeritaal.

De P. Jukkeneke J.Pzn, Geref. predikant te Maarssen,
heeft om gezondheidsredenen, tegen 1 November a.s. emerit-
aantal aangevraagd, terwijl hij zich reeds volgende week
metterwoon te Soest hoopt te vestigen.

De G. van Halsema, predikant der Geref. Kerk te Nge-
veen (Dr.), heeft thans emeritaal aangevraagd tegen 1 Fe-
bruari 1929.

Kerkinstituering.

Te Dinxperlo (G.) zoekt men te komen tot instituering
van een zelfstandige Geref. Kerk der plaats. Leden van de
Geref. Kerk te Aalten, in de nabijheid van Dinxperlo wo-
nende, verkregen toestemming tot aansluiting bij de even-
tueel nieuw te instituering Kerk.

Nieuwe predikantsplaatsen.

Te Kalendrecht (Rotterdam) heeft de Kerkeraad der Geref.
Kerk in beginsel besloten tot het beroepen van een vierden
predikant.

Tegen Januari a.s. zou een vierde gelegenheid voor gods-
diensstoefening worden ingesteld.

Ondert een en ander zal in een Gemeentevergadering op
Donderdag 20 September a.s. nader gehandeld worden.

Uit deze besluiten blijkt, hoe sterk de Geref. Kerk van
Kalendrecht uitbreidt. Tot November 1919 bezat de Kerk
nog slechts één dienaar des Woords, pas vorig jaar werd
de derde kerk in gebruik genomen en deed de derde dienaar
des Woords zijn intrede.

Classicale Zondingsdag.

Woensdag 26 September zal te Leeuwarden een Classi-
cale Zondingsdag worden gehouden, 'smiddags half drie in
de Noorderkerk, waar als sprekers optreden De H. A. Wier-
singa, voorheen te Medan, die zal spreken over het onder-
werp: „Wat de verlossing van den bekeerden heiden he-
teeken“, en De J. F. Colenbrander, van Melolo (Soemba)
die zal spreken over: „Het begin van den oost“, 's Avonds